Ч. 11 (13.250). Львів, середа 18. січня 1933. Pőoxtowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло" Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 4·00 зол. Чвертьрічне 12·00 „ Піврічне 24·00 „ Річно 48·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Від Праги до Одеси".

(Від нашого кореспондента).

Париж, 13. січня 1933.

Французький уряд висилає до Риму нового амбасадора, який має, мовляв, нарешті довести до замирення між Францією й Італією. Цього мав би доконати п. Жувнель, доволі відомий письменник політичний, колишній власник великого бульварного щоденника „Матену" і сенатор. Супроти того, що по закону дипльоматичні місії, поручені членові парляменту, не можуть тривати довше речинця шести місяців, після якого або треба мандат зложити або покинути місію, дехто тут іронічно завважує, що новий амбасадор хоче до 180 днів доконати того, чого не вспіли доконати всі інші французькі амбасадори в Римі від самого 1919 року, тобто від „мира", який залишив Італію в стані крайної незадоволености. Поживемо, побачимо. Одначе вже нині можна висказати сумнів у вигляди римської місії п. Жувнеля. Не тому, щоби думали, що новий амбасадор до свого завдання не доріс: всі, що знають п. Жувнеля з Парижа чи з Женеви (де він часто буває) впевняють, що це людина і зручна в переговорах і високо освічена. А тому, що є такі ситуації, в яких навіть геніяльний дипльомат засуджений на безплодність, бо сили річей і труднощі обставин геть переростають силу й зручність одиниці. Здається, що саме так стоїть справа з французько-італійськими трудношами.

Франція від Італії, правда, нічого не хоче й нічого не вимагає. Але зате Італія має цілу листу домагань до Франції — таку довгу листу, що італійський уряд ледви чи колинебудь рішивсяб (хіба після побідної війни) в цілости представити її Франції. Само урядове предложення такої листи могло би викликати війну! Замість урядово предложити Франції список своїх домагань, Італія залишає волю своїм публіцистам складати, доповнювати і щодня повторювати той список. А що, як відомо, в Італії, подібно як у Радянщині, нема ні одної незалежної від уряду газети, то й всякому ясно, що все, що тамошні газети пишуть, — вислів урядових поглядів, бажань, замислів. Бажання ці й замисли далекі й широкі. Розтягаються вони на кольонії, на моря й на Европу. Що перелюдненій Італії треба кольоній для переселення надміру італійської людности, та що такими кольоніями могли би послужити єдино Тунізія й Альжирія (старі картагінські области), які кріпко держить Франція, це відоме. Також відоме, що Італія хотіла би перейняти від Франції один-другий мандат в Африці й Малій Азії (Сирія). Натомість можна припускати, що про „відвискання" Корсики, Сабавдії та Ніцци італійська преса гомонить без особливого переконання про доцільність цих „вимог", а тільки з оглядів тактичних і настроєво-пропагандистичних. Зате наміри Італії щодо Балканів і Европи Середньої, а навіть Східної, далеко не виключно тактичні: це наміри дуже поважні, над здійсненням їх працює італійська дипльоматія повною силою пари вже десять років — свідома того, що від успіху на цьому, европейському полі, у великій мірі залежатимуть успіхи Італії в кольоніяльних, заморських ділянках.

На неможности суттєвих уступок саме в Европі з боку Франції і в користь Італії мабуть зведеться нінащо й місія нового французького амбасадора в Римі.

Що таке, які уступки, він може принести, тобто предложити італійському урядові? Якусь одну-другу оазу в Африці; якесь незначне „вирівнання" границь на півдні Тунізії; відступлення якогось незначного мандату кольоніяльного на якийсь острів або якусь пристань? Нічого більше; хіба ще пустопівтні балачки про „латинську" солідарність? Таке щодо кольоній. А щодо Европи?

Щодо Европи—ще менше, тобто просто нінщо.

Чого хоче Італія в Европі? Муссоліні недавно кількома наворотами повторював кожному стрічному французові:

— Лишіть мені вільну руку від Праги до Одеси!

Від Праги, тобто він Београду й Загребу до Букарешту — вільна рука щодо політичної перебудови союзів, впливів і кордонів. До Одеси — тобто залишення Чорноморської области італійській торговельно-промисловій експанзії.

Найважніша річ, за якою все інше булоб „дане", — Београд, тобто просто кажучи, ліквідація — за згодою Франції! — югославянського новотвору.

У німецькій публіцистиці вже кріпко вкорінився технічний термін „Saisonstaat-y" в приложенні до одної з сусідних держав. Для Італії такою сезоновою, себто тимчасовою, державою є Югославія в границях, які їй дав — необережно, бо без гарантій хорватсько-словінської автономії! — 1919 рік. Отже в Римі (і в Будапешті) нині великі надії покладають на самочинний, спонтанічний розпад Югославії бодай на три части. Знаний ще з австрійського парляменту і нашим послам добре відомий посол о. Корошец, голова католицької словінської партії і ще недавно тому міністр короля Олександра, кілька тижнів тому не завагався прилюдно сказати:

— Я вже аруйнував був Австрію; можу також і Югославію розвалити.

Чи справді посол Корошец міг би таке зробити, не знаємо. Але знаємо, бо всі знають, що слова його тай взагалі всі помилки, наковні београдськими централістами в колишніх краях Габсбурської корони й культури, находять живий відгомін у Римі і в Будапешті. Одначе за Београдом і всім, що сербські диктатори творять у Загребі й Люблянї, стоїть Париж і французько-югославянський політичний і військовий союз. Перше питання, яке в Римі поставлять п. Жувнелеві, буде мабуть звучати: Чи Франція справді хоче замиритися з Італією? Коли так, то чи вона схильна дати перший і необхідний завдаток на свою дружбу з Італією і залишити Югославію на ласку й неласку Італії? Як ні, то шкода тратити слова на балачки про „латинську солідарність", тощо. І Італія далі буде зброїтися і далі підготовлятиме цілу націю до війни, як вона це досьробить — там уже 8-літні хлопці зорганізовані по військовому і вчаться стріляти з рушниць, самострілів, навіть з гармат.

Подібний, хоча і не вповні такий самий наслідок, як союз з Београдом для відносин між Парижем і Римом, має й союз з Варшавою для відносин між Парижем і Берліном. Викладати в чому саме ця схожість і в чому несхожість, на сторінках „Діла" було би, скажімо, за ховзко. Можна хіба тільки сконстатувати що і дипльоматичні заходи не вгавають у Берліні, як у Римі (також берлінський амбасадор уступає!), і зброєння не вгавають — ні в Італії, ні в Німеччині, ні у Франції. Що з того вийде — котра ворожка здібна це передсказати?

З волинського Полісся.

Перші кроки до піднесення господарського життя.

З метою ознайомлення з умовинами господарського життя на так званому волинському Поліссі (північна частина Луччини) голова філії „Сільського Господаря" п. В. Островський відвідав три волости — чарторійську, колківську і тростянецьку. Земельний голод, повна безрадність і крайні злидні населення — ось те, що можна сказати про згадану частину волинського Полісся. Хіба ще можна додати: забуті люди.

І не дивно. З Луцька до м. Чарторійська (тогоже пов.) залізницею і кіньми біля 180 км. пільною дорогою (шоси нема) 75 км. Ґрунт здебільшого — піскуватий. Місцями по 10 і більше галісків, на яких годі зустрінути травинку. А обіч — багнисті луки, мочари. Томуто тут ще живі постоли, рядно, свого виробу свити, кожухи і страшні баранячі шапки. Томуто тут уже тепер не всі мають хліб і годуються лише бараболею.

Але, не зважаючи на дуже тяжкі умовини життя, ці волинські поліщуки пильно, просто по діточому тягнуться до нового життя, до світла, до організації. Хто перший їх кликав, за тим і йшли. І пішли з початку за Сель-робом. Та швидко й відійшли від нього. Щира безпосередня душа поліщука інстинктовно потягнулася в національний бік та до своїх українських організацій.

Дня 27. грудня м. р. заклало в себе кружок „С. Г." село **Хриськ**, чарторійської волости. Голову філії п. В. Островського місцеве населення зустріло біля хати, де мала відбутися господарська нарада, хлібом-сіллю, при чому свідоміший селянин, Яків Красьоха, виголосив дуже гарне привітальне слово. У великій хаті зібралося стільки людей, що прийшлося відчиняти вікно. Цікаво, що й у цьому забутому Богом селі найшлися свідомі дівчата, а одну з них навіть обрали до ради. Прибуття інтелігента, якого тут бачать раз на рік або й рідше, для хрищан — справжне свято.

Ще численніші збори були в м. **Чарторійську**, яке загалом дуже бідує. Хата з двох кімнат виповнилася людьми вщерть. Лямпка гасла з недостачі кисеню. А очі горіли від нового слова про новітні форми життя й господарювання. По закінченні організ. зборів кружка „С. Г." місцевий хор, під дириґентством дяка п. Лопуховича, відспівав голові філії „Многая літа". А після всього пересварені мешканці разом з священиком, дяком, іншими інтелігентами та представниками двох груп селян просили голову філії п. В. Островського „розсудити" й помирити їх, щоб робота йшла згідно і дружно. В 3-тій год. попівночі таки дійшло до повного замирення, з чого всі були дуже задоволені. Хіба не цікаві закутки нашої землі?

В м. **Колках** (28. XII.) відбулася ширша господарська нарада. Місточко має всі дані до розвитку. Але, з одного боку, розїдав його досі сельробівський соціялізм, а з другого боку — гальмує розвиток страшна шахівниця піль. Зі-

брені старші господарі, що вже очуняли від сельробізму, поважно обмірковували справу комасації, годівлі й молочарства. Але поки молоді не очухаються цілковито від цього „ізму", ледви чи піде в них справжня корисна праця.

В дні 29. XII. відбулася господарська нарада й організаційні збори кружка „С. Г." в **Тростянці**. В селі є молочарня, що належить до польського молоч. союзу, споживча кооператива, ощадно-позичкова каса, польська нижча с. господ. школа, будується поверховий мурований Народній Дім. Але все це має невиразний, напів утраквістичний характер. І цим мабуть треба пояснити, що село майже в цілости досі дихало сельробізмом. Характеристичне явище: „співжиття" інтелігентів і, як протест, сельробівство мас!

Цікаво, що скрізь на вол. Поліссі йде справді будуюча праця лише тоді, коли за неї беруться члени або симпатики УНДО.

Н. Н.

—o—

Від Анни до Каяфи,

З історії шкільного плебісциту.

Шкільний плебісцит за українською школою охопив всі повіти і майже всі громади з українським населенням. Одначе відомий розпорядок львівського шкільного куратора спинив, ба й унеможливив доручування шкільних декляpацій. Повітові шкільні інспектори не тільки не приймали деклярацій від післанців, вимагаючи протизаконно нотаріяльно леґалізованих уповноважень від кожного батька, але навіть з розмислом не хотіли приймати деклярацій, пересланих поручено почтою (напр. у Борщеві).

Інтервенція представника Української Парляментарної Репрезентації у міністерстві не помогла нічого, бо після оголошення комунікату У. П. Р. в тій справі у „Ділі", видав львівський куратор вияснення у польській пресі, де було „стверджено" буцімто комунікат У. П. Р. „не відповідає правді".

Хоча міністерство освіти повідомило У. П. Р. письмом з **дня 2. січня 1933 р.**, що не поділяє становища львівського шкільного куратора і видало відповідні доручення, одначе факти доказують, що до кінця грудня 1932 р. всі шкільні інспектори поступали по думці протизаконного доручення львівського шкільного куратора. А саме:

Не тільки зараз після появи згаданого кураторського розпорядку жадали шкільні інспектори доповняючих уповноважень від тих осіб, що перед появою того розпорядку поручили були шкільні деклярації (напр. інсп. Т. Пахорек у Перемишлянах письмом з 22. грудня 1932 р. ч. 3456/32, або інсп. К. Молчановскі зі Станиславова письмом з 23. грудня 1932 ч. 72128), але й пізніше, аж до самого кінця грудня 1932 р.

Таких уповноважень жадав напр. інсп. Новосад з Косова письмом з 27. грудня 1932 ч. 2925, інсп. Слівінський з Надвірної письмом з 28. грудня 1932 р. ч. 3096, інсп. Мандичевський з Камінки Струмілової письмом з 28. грудня 1932 ч. 1918, інсп. Бончар зі Зборова письмом з 29. грудня 1932 та інсп. Генрик Гірш зі Стрия письмом з 31. грудня 1932 р.

Річ ясна — якщо шкільні інспектори булиб своєчасно знали про відклик міністерством кураторського розпорядку, булиб тих домагань не висилали.

Тому маємо тут тільки дві можливости: або міністерство до кінця грудня 1932 р. не переслало львівському шк. кураторові повідомлення про те, що його протизаконний розпорядок скасований, або львівський куратор дістав таке повідомлення, але його не подав до відома підчиненим повітовим шкільним інспекторам.

Мало того: о. Григорій Фуканьчик з Угерців, ліського повіту, був дня 28. грудня 1932 р. з представниками батьків у ліського пов. шкільного інспектора у справі передачі шкільних деклярацій і покликався на комунікат У. П. Р. про рішення міністерства. На це шкільний інспектор заявив:

„To było tam, ale my tutaj nic nie wiemy"!

В Борщеві інтервеніював дир. Ґораль і адв. д-р Чировський у тамошнього шк. інспектора в справі доручення шк. деклярацій. Інспектор заявив, що деклярації мають бути доручені „згідно з приписами закону" затаюючи навіть відомий розпорядок шк. куратора про леґітимацію уповноважень батьків. Вкінці інспектор завважив, що почтою надіслані шкільні деклярації, заверне висилаючим.

І справді возьний борщівської Повітової Шк. Ради перебрав з почти всі письма і залишив тільки шкільні деклярації, заявляючи, що перебере їх в понеділок, себто 2. січня 1933 р. Самого шк. інспектора не було на той час у бюрі, а секретар Повітової Шкільної Ради, інтерпельований у тій справі представниками батьків, заявив, що не знає, чому возьний не забрав з почти шкільних деклярацій!...

З того всього видко, що факт скасування міністерством протизаконного розпорядку львівського шкільного куратора не мав ніякого практичного значіння.

Зміна статуту Товариства „Луг".

Пресова конференція у домівці „Великого Лугу" з приводу нових статутів Лугової Організації.

У пятницю 13. січня 1933 р. відбулася українська пресова конференція, скликана Головною Старшиною „Великий Луг" у Львові. На конференцію явилися представники редакцій „Діла", „Свободи", „Мети", „Нової Зорі", „Неділі, „Нашого Прапору", „Народньої Справи", „Правди", „Хліборобського Шляху", „Зиза" й В-ва „Червоної Калини". Конференцію відкрив заст. голови Головної Старшини **п. Михайло Козланюк**, зазначуючи, що потреба конференції виринула наслідком атак частини преси на Лугову Орґанізацію, що дали підклад до ріжних сплетень та наклепів на Лугову Орґанізацію. Витаючи представників української преси, промовець повідомляє, що лише редактор „Нового Часу" Дмитро Паліїв поставився згори негативно до цієї наради, присилаючи письмо, що на конференцію не прийде, бо його часопис і так заняв вже негативне становище, та уважає, що ця конференція є „муштардою по біді".

Обширний реферат про Лугову Орґанізацію, причини зміни статуту й суть зміни виголосив голова Головної Старшини **д-р Роман Дашкевич.** Він говорив:

У 1921 р. після програної війни, коли панувала велика зневіра серед українського громадянства, зібрався гурт людей, кол. вояків і давніх передвоєнних Січовиків, які поставили собі за ціль відновити Січову орґанізацію. Відновлено в 1921 і 1922 рр. яких 50 Січей. Вони влаштовували курси, спортові свята, вправляли молодь та вели серед неї культурно-освітню роботу. Влада поставилася негативно до Січової Орґанізації. У 1923 р. вийшло розпорядження міністерства, яке вважало всі товариства, які до того часу не відновили діяльности, як неістнуючі. В той спосіб замкнено дорогу до відновлення істнуючих перед війною Січей. Повітова Січ у Львові, яка стала центром січового життя, та яка відновила передвоєнне видавництво „Січові Вісти", вносила кількакратно статути на затвердження нових Січей. Статути влада відкидала. Ми разураз справляли статути і м. і. викинули назви членів старшини Січи, як немилі для декого. Але і це не помогло. Вкінці з великим жалем для бувших Січовиків прийшлося зректися і самої назви Січ, а прибрати нову назву Луг. Всі Січі розвязано і від 1925 р. починає жити та розвиватись Лугова Орґанізація. За весь час досі Лугова Орґанізація перейшла через 1176 сіл. Лугова Орґанізація заторкнула всі повіти, а Луг був оснований у кожнім другім українськім селі. Ми уладжували великі Лугові Свята у Львові і на провінції. Луги вели з одного боку велику культурно-освітню роботу, а з другого боку приучували молодь до дисциплінованости і послуху. Спершу влада майже не цікавилася орґанізацією. Луги вправляли, носили Лугові Однострої і ніхто перешкод їм майже не робив. У 1926 р. вийшло гостре непорозуміння за Лугову орґанізацію з радикальною партією, яка хотіла захопити Лугову Орґанізацію цілком під свої впливи. Цьому оперся Луговий провід, вийшов із тої кампанії побідно і по короткім замішанні обеднав довкола себе всі Луги. Провід Лугової Орґанізації пробував орґанізувати повітові осередки як Лугові Комітети. Так Центральний Комітет, як і деякі Повітові Комітети влада порозвязувала. Лишилися Луги без повітових осередків, а тільки з моральним центральним проводом. При кінці 1926 р. і в 1927 р. влада порозвязувала дуже богато Лугів. Щоби ратувати Лугову Орґанізацію, Луговий провід рішився ризикувати навіть особистою амбіцією для рятування Лугової Орґанізації. Почалися поїздки до Варшави. За них посипалися наклепи і лайки на Луговий провід. Але орґанізація бодай на якийсь час була частинно врятована. Влада розвязувала дальше поодинокі Лугові Товариства, а Луговий провід закладав в інших селах нові товариства. В 1929 р. заборонили нам носити Лугові однострої у тернопільськім і станиславівськім воєвідстві, а при кінці 1930 р. також у львівськім воєвідстві. Підчас „пацифікації" Луги потерпіли настільки, що Луговий провід не міг навіть уладити в 1931 р. традиційного Лугового Свята у Львові. Вкінці влада перестала затверджувати загалом Лугові Товариства. Лишилося вправді около 400 Лугових Товариств, але вони розкинені по всіх повітах, одно Товариство далеко від другого, без можности взаємного звязку. І те число щораз меншає. Перед Луговим проводом станула рубом дилема: або зовсім зліквідувати Лугову Орґанізацію, або почати переговори з владою над можливостями відновлення розвязаних Лугів та ведення дальшої праці. Переговори переведено в травні 1931 р. у міністерстві внутр. справ. Там заявили представникам Лугу, що Лугова Орґанізація не може взагалі істнувати у дотеперішній формі: або вона змінить статут на руханково-спортове Товариство і буде підлягати Урядові Фізичного Виховання і Військової Підготовки, або зрезиґнує з руханки і спорту і буде підлягати пожарничій державній централі ім. св. Фльоріяна. Дальше Лугова Старшина питала інформацій в державнім Уряді Ф. В., як евентуальна залежність Лугів буде виглядати і на чім опиратися. Довго велися розмови і торги. Ще довше Луговий провід призадумувався над витвореною ситуацією та радився ріжних громадян. Вкінці рішився для добра української молоді виробити нові статути руханково-спортового Товариства, які ось і є затверджені.

Ці статути викликали заворушення серед громадянства. Причинилася до цього частина преси, яка різко накинулася на цілу Лугову акцію. Пішли ріжні образливі для Лугів фальшиві поголоски. Ціла буря спирається на двох параґрафах нового статуту. А саме, § 2 каже, що правильники й інструкції „Лугів" має затверджувати Д. У. Ф. В.; з цього параграфу „Новий Час", цитуючи його, випустив тенденційно останні слова, а саме, що ті правильники й інструкції мають бути предложені (зладжені) Головною Луговою Старшиною. Дальше тенденційно інтерпретують §. 55 статуту, наче Д. У. Ф. В. дістав право розпоряджатися та командувати Луговою Орґанізацією. Це суща неправда. Відпоручники Д. У. Ф. В. мають лише право **спротиву** проти ухвал Лугової Старшини. Цей спротив може безперечно відноситися тільки до таких справ, коли би Луг хотів вести діяльність, яка виходила би поза рямки руханки, спорту і культурно-освітньої праці. На підставі такого тенденційного підходу деяких часописів, ідуть по краю татарські вісти про Лугову Орґанізацію, які не мають ніяких фактичних основ.

Сама Лугова Орґанізація та передусім села прийняли нові стату з повним довірям, маючи повне довіря до свого проводу. Доказом є факт, що ледви за 3 тижні, як статути по краю розіслані, **основано 87 Лугових Товариств.** Такого швидкого розросту філій ніяка українська орґанізація досі не осягнула. Однак виринає острах перед можливістю ворожнечі поміж селом та частиною активної інтеліґенції, яка зацукається перед участю у праці в Лугах під впливом пресової кампанії. Напр. „Наш Прапор" приніс статтю проти Лугової Орґанізації під наголовком „Не туди дорога". Д-р Дашкевич, як голова Лугової Орґанізації, питає автора тої статті: куди дорога? чи має сільська молодь іти справді до „Стшельца", чи деморалізуватися без усякої орґанізації фізичного виховання? Головна Старшина може ще нині зліквідувати цілу свою діяльність. Але Луговий провід працює над українською молоддю вже 12 літ по ві-

Виселення кубанських козаків.

МОСКВА, 16. І. ПАТ. Поголоски про бунт козаків на Кубані найшли потвердження в ростовській газеті „За мір і труд". Більшовицька влада виселила на північ людність трьох козацьких станиць: Полтавська, Мясовська й Урупська числом 46.000 осіб. Є це репресія за саботаж у доставі збіжа і т. п. На місце виселених осадили військових, що дістали безречинцеву відпустку, й резервістів, членів кооперативних колективів. Подібні репресії будуть вжиті проти всіх опірних станиць і сіл.

—o—

Новий румунський уряд.

БУКАРЕШТ, 16. І. ПАТ. Вайда Воєвод утворив новий кабінет, якого склад майже тотожний з попереднім. Вимок творить тільки тека міністра внутрішніх справ, яку обняв Міронеску на місце Міґаляке. Новий уряд стане перед парляментом 25. н. м., щоби зложити заяву

ні та не бачить ніяких чинників, хто цю працю перейняв би.

Дискусія з приводу того реферату тривала більше 3-ох годин.

Ред. І. Кедрин признає деяку слушність редакторові Палієву, що нинішня конференція це муштарда по обіді, бо склякана запізно. Тактичною помилкою д-ра Дашкевича є те, що замало інформував рішаючі політичні чинники про свої заміри й заходи щодо нових Лугових статутів. Нинішній збір редакторів не може дати відповіди на запит д-ра Дашкевича „куди дорога", бо це інформаційна пресова конференція, а не політичний синедріон. Присутні не можуть пересуджувати навіть становища органів, які репрезентують. Преса є залежна або від політичних чинників або від поодиноких людей, які не рахуються з ніякими річевими аргументами. Лугова Старшина повинна була бути згори приготована на атаки, бо будь-що-будь новий статут це вигідна „випадова брама", якою можна скочити проти Лугової організації, женучись за дешевою популярністю". Українською трагедією є те, що підставою тих випадів є не „хрунівство" атакованої справи, лише брак віри в українську чесність та розум: ті, що атакують нині Луговий Провід, не вірять чи внески тої Старшини, предкладані ДУВФ, будуть гідні й правильні.

Ред. Пашківський погоджується, що дійсно сьогоднішня конференція не є компетентна вирішувати конкретно ці справи.

Ред. Голіян уважає, що нинішня конференція не є муштардою по обіді тому, що може направити помилки, які вийшли в частині преси через її непоінформованість, та помогти Луговій Організації. Хто має відвагу відразу на шнаку руку написати ворожу статтю, повинен мати відвагу признатись до помилки.

Ред. Лепкий обурюється на останнє число „Комара" з дуже несмачною карикатурою голови Гол. Старшини „Лугів". Є границі і в дотепах та сатирі. Нині робиться з д-ра Дашкевича „хруня", так, як це робилося вже з неодного громадянина. При такій роботі „Комарів" грозить нам, що вкінці станемо всі „хрунями". Д-р Дашкевич має 90 проц. заслуги у тому, що повстали Українські Січові Стрільці. Він був теж одним із перших організаторів Січових Стрільців у Києві. І коли розліталися неодні придніпрянські частини в Галичині, то гарматні батерії київських Січових Стрільців були добре зорганізовані д-ром Дашкевичом і вони устоялися. У нас не шанують ніякого авторитету. Один одному не вірить. Д-р Дашкевич заслуговує на повне довіря, бо цей чоловік не має за собою плям, як інші. Маєтку не зробив, за спиною вождів політики не робить і на політиці не зробив і не зробить інтересу.

Ред. Кузьмович заявляє, що йому відомі переговори у справі реактивування Пласту. Вони велися пізніше, бо щойно в 1932 р. Тоді Пластові влада поставила вже вимоги далеко гірші, як Лугам. Лугова Організація не може сподіватися підтримки цілого громадянства, бо в кожному громадянстві мусять бути ріжниці поглядів. Тому ніяким робом Лугова Старшина не може і не сміє кинути розпочатої роботи, — якщо вже її розпочала. Деякі часописи, які заатакували Луг, не кермуються почуттям відповідальности за ніяку організацію. В організованому громадському житті не вільно ставити засаду, що краще втратити все, ніж іти на компроміс. Треба опертися на прихильних організації групах української суспільности і вести роботу дальше.

Ред. Целевич цікавиться, як на практиці виглядає відношення представників Державного Уряду Фізичного Виховання до Лугів, та які границі вимог влади Лугова організація вважає для себе можливими у звязку з § 2. Лугового статуту і скільки є правди в ріжних поголосках (Д-р Дашкевич дає подрібні інформації. М. ін. виясняє, що досі в Лузі ніхто не чув ніякої польської команди, ніхто не жадав зміни обстанови і т. д.) Недоглядом д-ра Дашкевича є те, що він не скликав скорше наради і не вияснив усіх тих справ. Комунікат Головного Секретаріяту УНДО є тимчасовий. Справою буде займатися ще Центральний Комітет УНДО, і тоді займе конкретне становище. До того часу і партійна преса не може займати остаточного становища. Промовець може говорити тільки особисто, а не як ґенеральний секретар УНДО. Він є теж того погляду, що будемо мати або фізичне виховання переведене так, як у статуті Луга, або не будемо мати ніякого фізичного виховання.

Ред. д-р Назарук уважає, що нинішня справа Лугу є дуже повчаюча. Треба дивитися: хто робить, що робить і як робить. Уважає, що другого виходу не було. Треба зберігати те, що можна зберігти. Обговорює статтю у „Новім Часі" „Вилім" і питає в чім тут є вилім. Адже платимо податки, носимо до цензури часописи, присягаємо у війську, ходимо до судів, користуємось державними залізницями і т. д. Робота Лугової Організації заслуговує на інше становище ніж „Нового Часу".

Ред. Боднарович зазначує, що „Новий Час" і „Наш Прапор" хотів Лугам прислужитися. Те, що при цитуванні § 2. статуту пропущено пів речення — не має значіння. Дашкевича особисто не клеймимо і попередніх його заслуг не зменшуємо. Щодо карикатури у „Комарі" признає, що була невідповідна. Справа поведінки Лугової Старшини є дуже важна і суто політична. Статті поміщені в „Новім Часі" й у „Нашім Прапорі" не є наглими наборами, але співробітники редакції „Нового Часу", „Нашого Прапору", „Народньої Справи" і „Комара", разом 10 осіб, радили дуже довго над тою справою і рішили зайняти до тої справи таке становище як заняли. Заповідає, що ті часописи будуть дальше виступати проти таких способів організування українського життя, як зробили це Луги, хочаби український народ мав стратити всі товариства і лишитися без ніякої організації. Його ніхто не може переконати, що моральне виховання молоді буде таке, як вони собі того бажають. Він здає собі з того справу, що багато української молоді йде до Стшельца, але це „невелика шкода".

Ред. Дурбак зазначує, що він, як бувший січовик і луговик ставиться до справи позитивно. Шкода, що 10 людей зважилося вирішувати таку важну справу й у такому короткому часі.

Ред. Яворівський уважає, що трагічною справою є те, що Луг не є партійною організацією, як напр. є в Німеччині. Уважає, що справами повинні занятися маси.

Вкінці конференції забрав голос **д-р Дашкевич** як референт. Заявляє, що Лугова Старшина не зробила ніякого вилому. Центральним державним інституціям підлягає Маслосоюз, підлягає ціла кооперація, підлягають банки, а з новим законом про товариства підлягають загалом усі організації. Щодо правильника й інструкції, то це буде чисто фаховий підручник, як вести руханку, спорт, впоряд. Зазначує, що редактор Боднарович хіба ніколи не працював на культурно-освітнім полі: виховання молоді не може вміщатися в ніякім підручнику чи інструкції, бо на нього складаються інші чинники. Нісенітницею є острах, що до Лугів будуть належати поляки: хтож знайде поляка, котрий вбере луговий мундур, вишивану сорочку, лугову відзнаку і буде слухати української команди! Є ріжниця поміж згодою бути рабом та бездумчивим підпорядковуванням себе примусово, а волею вести справу корисно для свого народу. Не має значіння фраза про боротьбу, коли свідомо хто її зрікається і кидає на поталу корисну національну організацію.

Банкроцтво театру.

ВІДЕНЬ, 16. І. ПАТ. Директора тутешнього театру „Люстшпільгава" Фріца Зедена та його помічника Ґрінгава арештували під замітом легкодушного банкроцтва і спроневірення кавцій персоналу. Пасива театру доходять до 65.000 шилінгів.

Проголошення Святого року.

РИМ, 16. І. ПАТ. Вчора рано в Базиліці св. Петра відбулося врочисте проголошення надзвичайного Святого року. В часі врочистости папа велів відчитати булю, що розпочинає Святий рік. В часі відчитування булі у всіх римських церквах дзвонили чверть години дзвони.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Сойм.

З АДМІНІСТРАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ.

Дня 12. ц. м. радили на Адміністраційній Комісії над урядовим **проектом закону про публичні збірки.** Той закон постановляє, що всякі публичні збірки готівкою чи в натурі мусять бути дозволені владою. В дискусії над цим законопроектом промовляв пос. **Кохан, який заявився** за тим, аби товариствам зареєстрованим вільно було робити збірки на цілі, передбачені статутом тих товариств, без дозволу. Поправки представника Українського Клюбу перепали і закон ухвалено в тексті, предложенім урядом.

Дня 13. січня продовжувалася **дискусія над самоврядним законом.** Промовляв пос. **Ст. Кузик**, що виступив проти проекту закону про затверджування старостом виборного солтиса і громадського підсолтиса. Більшість комісії ухвалила цю постанову в запропонованім урядом тексті.

З ВІЙСЬКОВОЇ КОМІСІЇ.

Дня 13. січня ц. р. радила Військова Комісія сойму над внеском Укр. Клюбу у справі обнижки військового податку для всіх на 50 проц., а цілковитого звільнення від нього осіб: а) перенесених до резерви по думці арт. 60 закону про загальний обовязок військової служби після відбуття 5-місяців цієї служби, б) рільників, які мають до 5 га землі, в) працьовників, яких міс. зарібок не перевищає 120 зол. Обнижка чи радше звільнення від того податку малоб відноситися також до всіх залеглостей, а заки вийшов би обовязуючий розпорядок, внесок домагався здержання з того титулу всіх екзекуцій.

Становище Українського Клюбу в цій справі представив на Комісії посол **В. Кохан,** доказуючи, як саме в практиці цей податок стягають і скільки мають з ним мороки наші селяни. В голосуванні більшістю голосів ББ внесок Українського Клюбу відкинули і він прийде як внесок меншости на пленарне засідання сойму.

Годиться при цій нагоді занотувати виступ посла ББ Бурди. Доказуючи, що український внесок про військовий податок — це чисто політична демонстрація, напав він при цій нагоді на українську суспільність за те, що вона почала переводити бойкот польських монополів горівки і тютюну. Спеціяльної уваги удостоїлися жінки, які на його думку у звязку з виконанням присуду на бл. п. Данилишині й Біласові проголосили публично, що здержуються від уживання тютюну й алькоголю. На цю атаку заргагували як слід члени Комісії посли Кохан і Мачак.

Гітлерівці переходять до наступу.

БЕРЛІН, 16. І. ПАТ. Наслідком успішних виборів до краєвого сойму в Ліппе національ-соціялістична партія оголосила урядовий комунікат, який стверджує між іншим, що внутрішню ситуацію партії опановано та що тепер розпочинається нова фаля зросту гітлерівського руху. Як політичні консеквенції виборів у Ліппе комунікат заповідає перехід національ-соціялістів з оборонної опозиції до наступу. В найближчих тижнях і місяцях ціла Німеччина буде свідком поширення духа офензиви. Партія відкидає всякі компроміси, що не відповідають її силам.

Промовляючи вчора на зборах партійних провідників у Ваймарі, Гітлер підкреслив, що буде дальше неуступчивим і вестиме боротьбу аж до осягнення цілі, значить, повстання нової Німеччини. Опісля Гітлер виїхав до Берліна.

—o—

Мусоліні певний свого завтра.

РИМ, 16. І. ПАТ. Преса оголосила текст передмови, яку премієр Мусоліні написав до збірника актів великої фашистівської ради. У передмові Мусоліні стверджує, що після 10 років фашистівська революція ще молода, не втратила нічого зі своєї свіжости отже находиться вповні розвитку своєї енергії й певности свого завтра. Мусоліні радить прочитати збірник актів великої фашистівської ради, бо в тих актах унагляднене повстання революції та її консолідація після її переможного бою

Хрестини на болгарському дворі.

СОФІЯ, 16. І. ПАТ. Приїхала тут інкогніто італійська королева, мати болгарської королевої, що повила перед кількома днями доньку. Хрещення відбулося в каплиці королівської палати. Королівна дістала імена Марія Люїза. Хресним батьком був предсідник палати Малинов. Церемонія відбулася в присутности короля і членів уряду.

„Свято Української Католицької Молоді" у Львові.

На пятницю 13. ц. м. пополудні запросив Діловий Провід „Свята Української Католицької Молоді" у Львові представників української преси на конференцію з метою познайомити їх з цілями того свята і почути їх думку про нього. Конференція та відбулася в канцелярії ректорату гр.-кат. Малої Духовної Семинарії при вул. Сикстуській ч. 39 а під проводом Преосв. д-ра І. Бучка, а взяли в ній участь представники всіх без вимку українських пресових органів, що стоять на національній чи чисто релігійній основі.

Конференцію отворив Преосв. Бучко, що привитав присутніх і в кількох словах представив, чим має бути свято української католицької молоді у Львові і як воно повинно виглядати. Ширший реферат на цю тему виголосив дир. д-р В. Кузьмович. „Свято Української Католицької Молоді", задумане з огляду на початок Святого Року, має відбутися у Львові в днях 6.—7. травня ц. р. і стати великою маніфестацією релігійною, а одночасно й національною, молодого українського покоління. Кличем того свята буде: „Українська молодь — Христові". До організації свята приступили згідно всі три наші епархії і нема сумніву, що участь у ньому візьме кількадесять тисяч молоді обох полів.

У дискусії, що відбулася після того реферату, забирало голос кілька присутніх, що подавали свої думки дотично того свята і його переведення. Остаточний речинець і програму свята намітить Діловий Провід і подасть це до прилюдоного відома в найближчому часі.

Закінчив конференцію дир. Бабій (що в міжчасі обняв провід) подякою всім представникам преси за участь і закликом до них підпержати по силам цей почин відповідною пропаґандою у своїх прес. органах.

Чи ми здисципліноване громадянство?

Доходять до нас вісти, що ріжні організації та гуртки переводили коляду чи збірку в часі Різдва й Нового Року на ріжні свої потреби. Без сумніву — багато є важних і пекучих потреб. Але це все не може бути причиною, щоби „Рідній Школі" відбирати змогу істнування. Від давніх років призначений дохід з усяких українських імпрез у місяці січні — для „Рідної Школи". Зокрема це відноситься до коляди.

Тому звертаємося до всіх, до кого ця замітка може відноситися, з апелем: весь дохід з цьогорічної коляди чи щедрівки, з вертепу, зі святочних аматорських вистав чи інших імпрез віддайте солідарно і всеціло на „Рідну Школу" найдальше до кінця січня! Треба безумовно дати їй змогу вивязатися зі своїх зобовязань та уможливити їй дальше істнування для тої великої праці, що стоїть перед нею.

Головна Управа „Рідної Школи".

За рівноправність у зброєнні.

БЕРЛІН, 16. І. ПАТ. Вчорашня маніфестація з приводу роковин Кіфгайзербунду перемінилася у велику військово-політичну маніфестацію. Взяли у ній участь президент Гінденбурґ в однострою маршала німецької армії, два сини б. цісаря Вільгельма, багато ґенералів б. цісарської армії з ґен. Макензеном і ін. Виголошено промови звернені проти версайського договору. Між іншим канцлер Шляйхер сказав: Німецька армія, яка в часі війни представляла цілий німецький нарід під зброєю, відчула найболючіше велицарську заборону переможців носити зброю. Проти такого пониження німецький нарід протестував рішучо, аж в останнім часі цей символ суверенности йому назад привернули. Можу повторити слова, сказані міністром заграничних справ, що уряд республики не підпише ніякої розброїйної конвенції, яка не признає Німеччині рівноправности у зброєннях. Потрібна перш усього загальна військова служба, оперта на системі міліції.

Кривава партійна боротьба.

БЕРЛІН, 16. І. ПАТ. У Берліні і на провінції прийшло в неділю до численних вуличних суток між прихильниками радикальних партій. Атаковано часто поліцію. Занотовано випадки тяжких поранень і смерти. В Берліні кілька націонал-соціялістів потерпіло пострілові рани. Розвязуючи комуністичний похід, поліція була заатакована градом каміння, на що відповіла сальвою.

На терені Ліппе, де вчора відбувалися вибори до краєвого сойму, націонал-соціялісти знищили домівку споживчої кооперативи. Прийшло до бійки з членами республиканського Райхсбанеру, наслідком чого 5 осіб потерпіло рани. Гітлерівці викинули на вулицю уладження кооперативи й вибили шиби в сусідніх мешканнях. Поліція сконфіскувала зброю напасникам.

В часі заворушень в Ессені гітлерівський штурмовий відділ постріляв поліціянта. В часі ексцесів у Зіґбурзі тяжко поранили гітлерівського деншикаря.

Револьта в Еспанії.

ПАРИЖ, 16. І. ПАТ. Поліція арештувала вчора в Барцельоні небезпечного анархіста Помета, у якого найшла тайну фабрику бомб. З огляду на поголоску про майбутній страйк залізничників поліційна влада в Барцельоні наказала строге поготівля. Двірці і залізничі лінії обсадила поліція. В ночі в робітничій дільниці прийшло до бійок між поліцією і революціонерами. Одного поліціянта вбито, два прохожі потерпіли тяжкі рани. В іншій частині міста вивязалася теж боротьба між поліцією і революціонерами, причому два революціонери згинули. У Мадриті поліція теж стереже публичні будинки.

Німці не зреклися Мемеля.

БЕРЛІН, 16. І. ПАТ. В десяті роковини збройного заняття Мемеля литовськими відділами відбулася в будинку пруського сойму маніфестація. Зібрані приняли резолюцію, що домагається прилучення Мемеля до Німеччини.

НОВИНКИ

— **Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 64-46.** 744-г

— **Д-р Миронович Антін орд. у внутрішніх недугах** Львів, вул. Жовківська 64, ч. тел. 52-05. Лічення кварцовою лямпою. 1124 5—?

— **Проби хору „Львівський Боян"** вже почалися. З уваги на підготовку до чергових концертів просимо Вп. Членів точно являтись на пробах. **Виділ.** 1—1

— **На покінчення будови нагробника І. Франка** зложило Обєднання Укр. Організацій в Америці дол. 50 (пятьдесять).

— **На карти „Рідної Школи" звільняючі від алькогольних напоїв з нагоди Різдва** зложили в зол. отсі Громадяни(ки): зі Львова: Попель Степан 2.50; з Підгаєць: дир. Бакалець Іван 5, нот. Левицький Степан 5, суддя Стеткевич В. 3, суддя Метик Роман 3, дир. Малис Киприян 3, д-р Ловицький Евген 3, д-р Маркевич Олекса 2.50, о. Костюк Олекса 2.50. — Хто черговий?

— **Зібрання Фільольоґічної Секції Н. Т. ім. Ш.** відбудеться в суботу 20. січня в год. 18. у читальні Б-ки Н. Т. ім. Ш. Реферат д-ра К. Кисілевського п. з. „Історичний підклад сучасного академічного українського правопису" і справа чергового тому „Записок" вимагають обовязкової присутности всіх членів. — **І. Свенціцький.**

— **Йорданська вечера для студентів.** Заходом львівських українських студентських організацій відбудеться дня 18. ц. м. в год. 19. в залі Академічного Дому традиційна йорданська вечера. Карти вступу в ціні 1.20 зол. можна набувати у бльочкаря студ. харчівні до дня 17. ц. м. Українських студентів на терені м. Львова до участи у вечері запрошує отсією дорогою — **Комітет.**

— **Напад на Лугову українську виставу.** Дня 15. ц. м. улаштував Луг IV. у Львові у домівці „Рідної Школи" при вул. Супінського ч. 21. виставу п. н. „Чар однострою". Коли вже мала розпочинатися вистава, а саля була вже заповнена публикою, невідомі люди перервали електричні проводи і на салі стало темно. Рівночасно на салю вдерлася група людей з криками, свистом і вигуками проти Лугу! Через брак світла вистава не могла відбутися, а публика зі зрозумілими почуваннями й рефлексіями розійшлася.

— **До нагороджених на маскараді „Кооперативи Укр. Театр"** дня 6. лютого 1932 р. З 12 осіб, які дістали ріжні нагороди на минулорічній маскараді „Кооперативи Український Театр" у Львові, одна вибрала радіовий апарат. Тодішній комітет балю не записав назви цієї особи і наслідком цієї неточности тепер жертвою паде зовсім посторонння особа. Згаданий апарат купив у крамниці для Кооперативи на нагороду один із членів комітету, молодий урядовець. У крамниці записали його як власника апарату і радіофонічний уряд почтовий посилає йому рахунки весь рік. Молодець нехтував собі візвання у пересвідченні, що не може платити за щось, з чого не користає і не має. Справа докотилась до скарбового уряду і довг за радіофічну оплату зріс до 40 зол. Невинно пошкодований звертається із проханням до тієї молодої пані, що дістала як нагороду радіо подати своє прізвище, щоби цим доказати, що фактично вона дістала радіовий апарат, а не той, який зовсім випадково купив його від імені маскарадового комітету. Може яка з інших нагороджених пань пригадає собі, хто саме дістав радіовий апарат.

— **Вияснення.** Дня 8. ц. м. відбулось у Бережанах польське ендецько-пястівське віче, на жаль у салі українського кредитового товариства „Надія". На сторінках „Курера Львовского" й інших польських часописів появилася згодом іронічна замітка про те, що польське зібрання відбулося в домі української „Просвіти" в Бережанах А „Хвіля" подає з того приводу замітку п. н. „Лекція толеранції", в якій з недвозначною тенденцією підкреслює цей факт й наводить зміст реферату ідеольоґа ендеції. Не входячи в мотиви, якими кермувалась управа „Надії", відступаючи проф. Ґрабському салю, Виділ філії подає до прилюдного відома, що Т-во „Просвіта" в Бережанах свойого дому не має та ніякою салею не завідує і на польське віче салі не відступала. А колиб навіть і мала салю, то оферти ендеції у всякому разі не приймилаб. — За Виділ філії Т-ва „Просвіта" в Бережанах: **д-р Володимир Бемко,** голова, **Пилип Гошовський,** секр.

— **Санаторія Каси Хорих і хрещення дітей.** В неділю 15. січня ц. р. сталась у санаторії Каси Хорих при вул. Курковій така подія: Катарина Суска вродила в санаторії двоє близнят. Вона і її муж є греко-католиками. Коли прийшлося хрестити дітей, тоді всі урядовці і сестри санаторії стали на становищі, що дітей можна хрестити тільки по римо-католицькому обряді і що хрестити може тільки римо-катол. священик. Коли родичі і куми цьому спротивились, тоді служба санаторії замкнула перед греко-катол. священиком капличку. Так, мовляв, наказав римо-катол. священик. Служба (певно з доручення управ) поставила таки на свому, бо дітей мусів охрестити о. Дуткевич, парох церкви св. Петра і Павла, на коридорі, на звичайному столі під дверима каплиці. З цього факту видно, що в санаторії Каси Хорих зчаста діються такі містерії, де дітей греко-католицьких родичів насильно хрестять римо-католицькі священики та рахують їх за поляків. Невже на це нема ніякої ради?

— **Хто виграв на льотерії?** Сьогодня в четвертім дні тягнення III. кляси Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 58080; 50.000 зол. на ч. 72658; 5.000 зол. на ч. 67380; 2.000 зол. на ч. 36473, 130469, 14110; 1000 зол. на ч. 85237, 53516, 77493, 101782, 137063 143141; 500 зол. на ч. 480, 8666, 27960, 35626 35824, 53131, 65888, 71803, 85414, 91892, 95050 111596; 400 зол. на ч. 11434, 17616, 25107, 36367, 39202, 39378, 47363, 50086, 57542, 58000, 63211. 64785, 84474, 85945, 93655, 101120, 124834, 134445 300 зол на ч. 16287, 17775, 33602, 34421, 47033, 47619, 47779, 52491, 52858, 60180, 97741, 97812, 109992, 117216, 121543, 132108, 138480, 140273.

— **Артист-крамар.** Львівський оперовий артист Станислав Тарнавський, що був від двох літ безробітний, відчинив у Львові при вул. Потоцького крамницю харчових продуктів.

— **Новий вимір емеритур.** Скарбові палати у Львові, Варшаві, Познані й Катовицях розпочали рахункові праці над устійненням нових емеритальних пенсій, що входять у життя з днем 1 квітня ц. р. На основі нового емеритального за-

ПРОМОВА МІН. ПЕРАЦЬКОГО

16. січня у бюджетовій комісії сойму міністр внутрішніх справ Перацький виголосив промову. Він м. і. сказав, що бюджет його ресорту довгі літа вважали устабілізованим на суму 250 міл. золотих. Тепер той бюджет у порівнянні з мин. роком нижчий на 15 міл. Редукцію бюджету осягнули так, що зменшили видатки на поліцію. Від 1. січня до 30. вересня м. р. число службовців централі та воев. урядів і староств зменшилося на 243 особи.

У справі самоврядування міністр сказав, що в державі нема місця на дуалізм та протиставлення адміністрації урядової і самоврядної. Адміністрацію в усій державі треба вчинити одноцілою.

Справа публ. безпеки в Польщі була від початку її істнування дуже трудна. Причиною того є велика ріжниця культурного рівеня, національні ріжниці горожан, а вкінці й те, що навіть серед інтелігенції можна ствердити великі недостачі в ділянці критеріїв держ. думання та ділання. Беручи все загалом у Польщі є два роди явищ, що заколочують спокій: 1) звичайні проступки кримінальної натури, 2) надужиття політичного характеру. Останніми часами скількість звичайних проступків зростає, зате меншає скількість політичних проступків. До цих проступків другого роду належить комуністична діяльність, яку поборюють з усією рішучістю закону. Інтерес держави не позволяє безкарно виступати проти політ. порядку. Народова партія думає, що Польщу можна ущасливити підюджуванням молоді до терору проти жидів. Адміністрація не бачить у законах уповноваження для ніякої партії для такої діяльности тому здавлює вибрики підюджуваної молоді.

Кожна організація, якої діяльність суперечить статутові й обовязуючим приписам, наражується на репресії, чи буде це комунізуючий Сельроб, чи Обоз Великої Польщі, що виходить із патріотичних заложень, а доходить до підземельних конспірацій.

Промову свою закінчив міністр запевненням, що в Польщі суспільний лад удержаний, адміністрація успішно береже публ. безпеки та спокою.

кона коло 50.000 емеритів будуть діставати зменшені пенсії на 8 до 25 проц. Однак рівночасно емерити, яким закон з 1931 р. скоротив зачислені літа праці, будуть діставати пенсії побільшені на основі приписів сперед 1931 р. До тієї категорії емеритів належить 6.000 осіб. Обнижка емеритур не торкається емеритів давних держав, вдовиць з платнею 50 зол. і сиріт з підмогою 25 зол. місячно.

— **Вовки не були під Львовом.** У звязку з новинкою, яку подали ґазети, що в Сокільниках появилися були стада вовків, ПАТ повідомляє, що ті інформації виявилися неправдивими. В Сокільниках появилася була лише на-пів освоєна вовчиця, що була власністю якогось польського старшини. Вона покусала 2 собаки. Ловці, що тоді були на ловах і селяни загнали вовчицю на подвіря польського пароха й там її вбили.

— **Зловживання в „Огніску“.** В товаристві львівських друкарів „Огніско“ викрито перед кількома тижнями зловживання на 18.000 зол., яких допустився на шкоду товариства касієр Маріян Петрушка. З наказу прокураторії дефравданта арештовано.

— **Згоріла церква.** В Монтреалі згоріла католицька церква Ст. Люї де Франс. Шкоди, яких є на 450.000 долярів, виплатили майже вповні асекураційні т-ва, одначе ріжні цінні образи та мощі згоріли. М. і. згоріли мощі св. Людвика, короля Франції. Згоріло теж 8 домів біля церкви.

— **Куліджове завіщання.** У завіщанні, що займає 75 слів, Куліджс записав усе своє майно своїй жінці. Кажуть, що того маєтку є на більше як пів міліона дол.

— **Самогубство банкира.** Власник банкового дому в Бравншвайґу, Ґуґо Вертгаймер доконав подвійного самогубства, вішаючись та стрілив одночасно до себе з револьвера. Причиною були фінансові клопоти і страх перед судом за фальшівництво векслів.

—**Незабаром вийде друком** праця бл. п. Вячеслава Липинського п. з. „Релігія і церква в історії України“. В-во „Дружина“ приймає вже замовлення й оголошує передплату на цю книжку. Хто пришле гроші до 5 лютого 1933 р. цей 1) платить тільки 1.50 зол. за примірник, 2) не оплачує порто, 3) при закупні пятьох примірників дістає один даром. З появою книжки в розпродажі коштуватиме примірник 2.50 зол. (за кордоном 0.50 амер. дол.). Замовляти й гроші слати на адресу: „Дружина“ — Львів, скрит. почт. 323. (найкраще чеками П. Щ. ч. 410.928).

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „Самум“, песа на 9 яв, Ленормана.

Ленорман — один із найчільніших сучасних французьких драматургів. Він кидає сміливо свобідною рукою низку картин, на перший погляд настроєвих, не дуже суспільно звязаних, а по суті глибоко обдуманих як цілість. Ленорман залюбки зображає моменти несподіваних метаморфоз одиниці, що сама не знає глибини своїх пристрастей.

Вже самі заголовки його пєс характеристичні: „Життя це сон“, „Зідач мрій“, „Людина та її привиди“. У житті бувають хвилини, що як самум змітають усе з його рівної поверхні. Ось европеєць, що прожив 15 літ на африканській пустині; звик до її воздуху та звичаїв, примирився з новим світом. Але на дні на душі живе спомин молодого ідеального пориву. Прийде хвилина і цей тремтливий образ давнини візьме верх над волею, загартованою у пристрастях.

Ленорман умів із великою чутливістю торкнутись сюжету, який ось-ось міг стати прикрою сторінкою з патольоґії. Тип еспанки-метиски ледви чи зрозумілий для таких людей „півночі“, як ми — барвистий, живий, повний стихійної сили. м. р.

З кіна.

Кіно Марусенька: „Дивна історія Кляри Дін“.

Жінкам, що входять на салю кінотеатру, повинні роздавати хустинки до носа: бо до вимків належить жінка, яка на цій фільмі не сплачеться, як бобр. Це справді зворушлива історія молодої дівчини, яка тратить гарне середовище праці й милих друзів з любови і довіря до мущини, що переслідує її крізь ціле пізніше життя, як якесь трагічне фатум. Він відбирає їй красу і молодість, віно, запроторює на 15 літ до вязниці, через нього вона мусить виріктися дитини, але вкінці втомлена, зломана, вона — найлагідніша людина з добрячим серцем — стає свідомим убивником. Однак також поза сценарієм (сюжетом фільми) — це фільма високої кляси: наче вирізаний кусень життя, образ наскрізь реалістичний, позбавлений деяких сценічних акцесорій, найбільш віродостойний. Гра артистів першорядна, — знимки такі, як завжди у фільмах „Парамонта“. Цю фільму варта оглянути. Ік.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ВОЛОДИМИР РУБЧАК,

(брат знаного театр. артиста Івана Рубчака) помер 7. січня ц. р. в Калуші у 57. році життя. Вже в молодих роках як ревний громадянин брав він живу участь у праці культурно-освітніх товариств міста, не згадуючи вже про місцеву читальню, з якою ніколи не розставався, працюючи в її хорі від хлопячих літ. Похорони відбулися 9. січня при співучасти тисячної юрби, що з слізми в очах прощала заслуженого міщанина доброго громадянина. Співав злучений хор Т-ва „Калуський Боян“, читалень місцевої і Загірської та Т-ва „Сокіл“. Гарне надгробне слово виголосив парох о. В. Тисовський. В. Й. П.!

ФИЛЕМОН МЕТЕЛЛЯ.

Як ми вже повідомляли, помер у Станиславові дня 6. січня 1933 р. емер. президент окружного суду Филемон Метелля. Похорони Покійного, що відбулися при великім здвизі народу 8. ц. м., провадив при численній участи священиків епископ Іван Лятишевський.

Бл. п. Филемон Метелля був 16 літ президентом найбільшого окружного суду в державі, тобто станиславівського (14 городських судів). Переворот у 1918 р. застав його на тому становищі. На тому становищі зложив він присягу Західно-Українській Республиці і був і її службі аж до відходу нашої Армії за Збруч.

По переході українського уряду до Станиславова організується тут Апеляційний Суд, котрого один виділ заняв місце Найвищого Трибуналу. Покійний став віцепрезидентом Апеляційного Суду і сенату Найвищого Трибуналу. На тому становищі віддав нашій молодій державі великі прислуги, бо вже сама організація тих наших високих судів була значно улекшена, якщо в місці був якслід зорганізований Окружний Суд, а на його чолі стояла людина, що своїми спосібностями і великим знанням та характерністю на це становище надавалася. І хоч цивільне судівництво мало у нас великі люки бо велика часть суддів, передовсім молодих була на фронті або заняла становища військових суддів, хоч у деяких судах при перевороті уступили всі судді, так що декуди не залишився у службі ніодин суддя, — то проте всі ті недостачі повелося швидко усунути. Не диво, що наше судівництво, хоч істнувало короткий час (бо цілий час істнування ЗУНР. був короткий), урядувало коректно, стояло ввесь час на високім рівні і зеднало собі загальне признання у своїх і чужих. Не диво також, що коли по приході поляків уряд хотів установити у Станиславові президента поляка, ніхто не хотів цього становища обняти. Всі заявили, що місце це обовязково належиться Метеллі.

Залишившись за польської влади дальше на становищі президента у Станиславові, Покійний виконував свої обовязки зразково і зеднав собі загальне і повне признання. Його прощання, коли перейшов у стан спочинку, було величавою маніфестацією признання, вдячности й любови і суддів, і адвокатури, і нотаріяту округи. Треба ще згадати, що Покійний уважав завсіди на те, аби права української мови в судах його округи не були нарушені, дбав про принимання українців до судейського стану і т. д. В. Й. П.!

„Книжка на захід".

(II-ий виказ).

Подаємо 2-ий виказ дарованих книжок, зложених в канцелярії Т-ва „Просвіта" і призначених на захід. На жаль, як досі, пожертви йдуть дуже пиляво. Ще раз просимо філії, аби занялися збіркою книжок і пересилали їх на адресу Т-ва „Просвіта". Нехай підчас свята Нового Року кожна родина згадає за наші західні повіти і дарує бодай одну книжку.

Книжки зложили Вп.: Турянська Романа, Львів 8 кн., Насс Яків, дентист, Львів 8 кн., Р. С. У. К. Львів 39 кн., Незнаний, Львів 14 кн., Бурачинський Ерест, Львів 21 кн., Курдидик Анатоль, ред., Львів 29 кн. і журнали, Марійське Т-во Молоді, Львів 16 кн. і журнали, Редакція „Нар. Справи" 36 кн. і журнали, Герасимовичева Н., Львів 25 кн. Окунь-Бережанський Василь, Самбір 6 кн., Вітошинська Олімпія, Тернопіль 66 кн., Незнаний 3 кн. Наконечний Олександер, Криве 4 кн., Цьонка Осип, Клепарів 48 кн., Дудкевич Мирослав, Львів 23 кн., Т-во Допомоги Еміг. з Вел. Укр. 107 книжок.

—o—

СПОРТ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЛІГИ

Минулої суботи (14. ц. м.) відбулися у Варшаві Заг. Збори Ліги, на яких ухвалено між іншим розгривати змагання за мист. Польщі у 2-х групах. В одній групі будуть 4 краківські дружини, Варта і Рух. У другій групі варшавські і львівські дружини, Л. К. С. і 22 п. п. У фіналі гратимуть по три перші з кожної групи за мистецтво, а три останні за вдержання в Лізі.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ ЗА МИСТ. А-КЛ.

Лехія — Україна 5:2 (1:1, 3:1, 1:0). Заслужена виграна Лехії, в якій найкращим грачем був Соколовський. В Україні слаба оборона. Голі стрілили: для України Шинальʼ і Труш І., для Лехії Соколовський 4 й одного правокриловий. Суддя п. Мармоль.

Чорні — Лехія 4:0 (0:0, 4:0, 0:0). Суддя п. В. Кухар

ТОВАРИСЬКІ ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

Богун — Сокіл IV. 5:0 (4:0, 0:0, 1:0). Гра нецікава, з великою перевагою Богуна, для котрого ворота добули: Бучацький 2, Маринець 2 і Верещинський 1.

ІНШІ ГАКІВКОВІ ВИСЛІДИ.

Дві програні репрезентації Польщі, яка грала, як репрезентація Варшави у Празі з чеським клюбом Л.Т.Ч. Перший раз програли поляки 6:1, другий раз 2:0.

ЛЬВІВ. **Гасмонея — Маккабі (Краків)** 4:1 (1:0, 0:1, 3:0).

Ж. А. С. С. — Дрор 0:0.

Гасмонея здобула перше місце в змаганнях між жидівськими дружинами, які відбувалися у Львові в днях 14 і 15. ц. м.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Л. З. О. П. Н.

В неділю 15. ц. м. відбулися Заг. Збори Л. З. О. П. Н (Льв. Окр. Союзу Копаного Мяча). Всі українські клюби провінції прислали повновласти на ці збори делегатам України. До нового Виділу Л. З. О. П. Н. вибрали з українців п. Е. Чучмана, а до В. Г. і Д. п. Конашевича Ст. Над іншими важними справами (зміна статуту, зміна способу розгрившок за мист.) будуть відбуватися наради дальше в неділю 29. січня ц. р. Новим президентом вибрали майора Мірського, а не проф. Дренгевича, який повних 11 літ стояв на чолі Л. З. О. П. Н.

—o—

Нові книжки й журнали.

Інж. Евген Храплязий: ПРО ХЛІБОРОБСЬКИЙ ВИШКІЛ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ. В-во „Сільський Господар" Львів 1932. Ст. 72.

—o—

Листування Редакції.

Всіх Вп. Кореспондентів прохаємо присилати свої кореспонденції до рубрики „Дописи" згідно з принятою у нас формою.

Вп. Дописувачеві в Бучачі: Виказу жертв помістити безплатно, на жаль, не можемо.

„Н", Яворів: Згода. Просимо писати по змозі що тижня.

Рост. Матв. Богородченко, Підгайці. Дамо відповідь ширшим листом.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам: масло 12, 13 14 16. І. по 2.20; молоко 16. І. 15—17; яйця 5.40—5.60.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 17. І. год. 7.30 веч. „Самум" (Абон. 6).

Середа, 8. І. год. 7.30 веч. „Ловці жемчугів" оп. Бізета.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 17. І. год. 7.30 веч. „Джім і Джіль" (Ціни знижені — Абон. 5).

Середа, 8. І. год. 7.30 веч. „Джім і Джіл" (об. 5).

Кіна.

АДРІЯ: „Леві та Ска".
АПОЛЬО: „Рай підростків".
АТЛЯНТІК: „Безприютні".
КАСІНО: „Мата Гарі" (Грета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Мелюка, цвітка Маракешу", ревія 100 кг. сміху".
КОПЕРНИК: „Предивна справа Кляри Дін".
МАРУСЕНЬКА: „Предивна справа Кляри Дін".
МІРАЖ: „Ц. к. фельдмаршал" (із Вл. Буріяном).
ОАЗА: „Люди моря" й ревія.
ПАЛЯС: „Жінка на одну ніч"
ПАН: „Ронні".
ПАСАЖ: „Боротьба в підземеллях або Гайна 5 ключів".
ПРОМІНЬ: „Дівча з Пратеру".
СТИЛЕВЕ: „Вільні душі" й ревія.
УТІХА: „Дівча знад Волги", ревія „Веселий куток".
ХИМЕРА: „Під чаром Неаполю".

Закордонне радіо.

Вівторок, 17. січня 1933.

Братислава (278,8) 17.20 Шопенові твори, 19.20 Скрипка, **Міляно** (331,4) 20.30 Оперетка, **Льондон** (356,3) 21.15 „Гофманові казки" оп. Офенбаха, **Ляйпціг** (389,6) 16.30 Концерт, **Букарешт** (394,2) 20.00 Симф. концерт, **Білгород** (430,4) 19.00 Спів, 21.00 Рел. пісні, **Рим** (441,2) 17.30, 22.00 Концерт, 21.30 „Кіяро ді люна" комедія Стефанія, **Прага** (488,6) 21.00 Концерт, **Відень** (517,2) 11.30 Квартет, 15.30 Пісні й арії, Юнгбавер (сопр.), 21.30 Пісні Монтмартру, **Будапешт** (550,5) 16.30 Циг. орхестра, 19.30 Опера, **Харків** (937,5) 10.30 Концерт, 15.00 Музика, 17.30 Концерт для молоді, 18.40 Український концерт, 24.00 Музика, пісні.

Середа, 18. січня 1933.

Кеніґсберг (217,1) 21.00 „Йосиф і його брати" біб. опера Мегуля, **Братислава** (278,8) 12.30 Концерт, 18.00 Мадяр. авд. рецитація, музика, **Гельсінгфорс** (368,1) 19.05 Спів, гармонія, **Ляйпціг** (389,6) 21.00 Концерт, **Білгород** (430,4) 20.00 „Стріжено-кошено" нар. опера Барановича, **Брюселя** (509,3) 22.00 „Дочка пані Анго" оп. Лєкока, **Відень** (517,2) 11.30 Квартет, 15.20 Молоді артисти, 19.35 „Христос" орат. Ліста, **Мінхен** (532,9) 12.20 Музика, 21.00 „Дас Лібесфербот" оп. Вагнера, **Будапешт** (550,5) 12.05 Вок. концерт, 18.15 Пісні в 8-х мовах, **Любляна** (574,7) 20.30 Спів (сольо), **Харків** (937,5) 10.00, 15.15, 24.00 Концерт, 13.15 Легка музика, 16.30 Нар. музика, 18.00 Опера.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 17. січня 1933.

11.40 Огляд преси, 11.50, 13.20 Метеорольог. комунікат, 11.58 Час, 12.10, 15.50, 16.15 Грамофон, 15.10 Експорт. комунікат, 15.15 Господар. комунікат, 15.30 Комунікат фіз. виховання, 15.35 Авд. „Блакитних", 16.05 Серед книжок, 16.25 Відчит для учителів, 16.40 „Як оснувати амат. астроном. обсерваторію", 17.00 Комп. концерт Нововейського, фраґм. з оп. „Татри", 18.00 Легка музика, 19.00 Технічна скринька, 19.15 Всячина, 19.30 Муз. балачка, 19.45 Прес. радієвий денник, 20.00 Концерт (орхестра, спів: Шимановська), Спортові вістки, 22.00 „Бог ласкав" (оп. Герца), 22.15 Танк. музика, 22.55 Комунікати, 23.00 Ретрансмісії із закордону.

Середа, 18. січня 1933.

11.40 Огляд преси, 11.50, 13.20 Метеорольог. комунікат, 11.58 Час, 12.10, 17.15 Грамофон, 15.10 Експорт. комунікат, 15.15 Господар. комунікат, 15.25 Скавтівський куток, 15.35 Для дітей: „Два щурі", „Загадки", 16.00 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 Що й як читати, 17.00 „Скибка хліба" фейл., 17.40 „Палати праці та їх значіння для ум. робітників", 18.00 Камер. інструм.-вок. концерт, 18.55 Літ. балачка, 19.10 Всячина, 19.30 „На межі літератури й журналістики", 19.45 Прес. радієвий денник, 20.00 Концерт, 20.50 Спортові вістки, 21.00 Фортепян, 22.00 На овиді, 22.15 Танк. музика, 22.40 Німецький відчит, 22.55 Комунікати, 23.00 Танк. музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооп. Укр. Нар. Театр у Львові. — Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові.

Станиславів: саля Укр. Сокола: 19. І. 1933 „Роксі"; 20. І. „Загибіль корабля „Надія"; 21. І. „Мікадо"; 22. І. „Бояриня"

В своїм турне вступить театр на кілька вистав до Галича, Ходорова і Жидачева. Театр підготовляє пєсу Лужницького-Лісевича „Мотря" на підставі повісти Б. Лепкого.

Жертви для нещасної матері в золотих: А. Капустієва 2, Д-р Вас. Банд 5, Мгр. Гр. Банд 2, М. Радловська 3, З. Бараник 2, Н. Н. Доброволяни к. Заліщик 5, А. Наконечна 3, о. Ю. М. 2, Н. Н. Новий Санч 2, Зацерковний, Грудзьондз замісць святочних бажань 2, Л. Брусак 2, А. Паранька 2, Оксана і Борис Савіни 2, Марійка Розгозинська 2, Ап. Мировичева 3, Збірка в П. С. К. Калуш 5.50, Ст. Гречухова 2, село Підгайчики 10.50, Н. Н. Тернопіль 2, Студентки в Купновичах з коляди 10, Музичний Кружок в Ст. Самборі 10, Ів. Яськів 2. — Разом з попередніми жертвами є зол. 613.50 і 2 долари.

На „Рідну Школу" зложили в нашій адміністрації Вп. в зол.: Д-р А. Рибачевський з Биткова, замісць квітів на домовину п. Дуткевичевої 10, П. Рибчукова, Станиславів 1 зол. за календар, Гр. Бобик, Дембіца 4, о. Ст. Сениішин, Щирець замісць свят. побажань 3, д-р Роман Лаврівський, Коломия, замісць свят. побажань 5.50, Косець, Етербек 1.25, інж. Адр. Мельник, Львів зол. 2.

До п. Шаповала Олександра в Чікаго. Вичерпавши інші засоби, взиваємо Вас цею дорогою, щоби Ви негайно прислали належитість у висоті 74 (сімдесятьчотири) амер. дол. за одержані Вами від кооп. „Дружина" у Львові брошури. Про цей наш крок попередили ми Вас письмом з дня 8. листопада 1932 р., не одержавши ніякої відповіді на наші впоминаючі письма з 24. V. 1932. і 8. VIII. 1932 р. (всі ті письма були поручені — реджістровані). Якщо й це візвання не віднесе успіху, будемо приневолені доходити претенсій судовою дорогою. — **Управа кооп. „Дружина" у Львові.** 1—1

Кружок „Рідної Школи" в Перемишлі влаштовує в суботу, дня 4. лютого 1933 Традиційні Маскові Вечерниці в великій салі „Народного Дому". Початок в год. 9. вечором.

Склеп до винайму від вул. Сикстуської ч. 20 (Народня Гостинниця) від 1. лютого ц. р. 1239 1—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОШУКУЄМО розвощика молока за провізією. Маслосоюз. 1207 3—3

МЕБЛІ елегантні та тривкі на догідні сплати: **„Мебльосплат" Городецька 7.** 1039 9—10

ТОРГОВЕЛЬНІ курси Й. Гіршпрунга, Львів, Личаківська 34. Вписи на новий 5-місячний курс відбуваються щодня від 9—12. і від 6—8. 1212 3—3

ВІЧНІ ПЕРА найдешевше направляє „Працизія" Рутовського 10 (в брамі).

ДИВАНІВ ПЕРСЬКИХ і смирненських курси, під управою славного творця диванового промислу пана Кароля Литвиновича починаються 17. і 18. ц. м. На курси будуть приняті пані і панове, щоби дати змогу кожному взяти участь в такій гарній праці. Цілий курс тріває 14 день по 2 години денно, коштує тільки 10 зол. Вписи та інформації в будні від 11—13 і 17—19-ої. Вирібня диванів **„Orien pers"**, Львів, Зибликевича 18. 1219 2—3

АБСОЛЬВЕНТКА СЕМИНАРІЇ шукає лекції з обсягу нар. школи, найрадше у священика. Зголошення до Адм. „Діла" для „Солідної". 1217 2—2

ФОРМИ суконь, білля, **КОЗЛОВСЬКА,** Академічна 22, І. п. 1243 1—3

З КІМНАТИ, великі, сеняшні в середмісті разом або поодиноко до винайму, відповідні на бюра. Зголошення до „Діла" під „ч. 7". 1238 1—1

ЛЕКЦІЇ ФРАНЦ. МОВИ дає інжинір, що жив 7 літ між французами. Спеціяльність: правничо-економічні науки. Зголошення до Адм. „Діла" під „Інжинір". 2—5

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Ф-ма Фр. Сеземський

НАЙЛІПШІ СВІЧКИ СТОЛОВІ І ЦЕРКОВНІ.
1074 9—10

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах; на догідних умовинах. Купно, продажа; заміна уживаних інструментів.

НОВАЦКІ

Пілсудського 17. Тел. 35-21,

ЛІЖКА МЕТАЛЕВІ ВІЗКИ ДІТОЧІ поручає дешево фабричний склад

МЕЧ. ВОЛКОВИСКИЙ
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 5. Тел. 95—97
Металеві тапчани.
УВАГА! Ціни фабричні.

Вуголь зол. 36·—

за 1 тону (1000 кг.) з доставою перед дім позакартелева копальня. Бюро копальні: ЛЬВІВ — ЛІНДОГО 2. Тел. 74-66. 1216 (Пошукує заступників). 3—10

Присилайте передплату та приєднуйте Передплатників.

РАТУЙТЕ ЗДОРОВЛЯ!

Найбільші світові лікарські повати ствердили, що у 75 проц. причиною хороби буває обструкція. Хорий шлунок, це головна причина найріжнородніших хороб, занечищує кров та творить кепську переміну матерії.

ЗНАНІ ВІД 50 ЛІТ У ЦІЛІМ СВІТІ ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-РА ЛЯУЕРА

як це ствердили проф. Берлін. Університету д-р Мартін, д-р Гохфлєтер і багато ін. Знаменитих лікарів, є ідеальним засобом перечищуючим, уздоровлюючим шлунка, усувають обструкцію, є добрим засобом перечищуючим, облегчують функцію органів травлення, вмічнюють організм і побуджують апетит.

ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-РА ЛЯУЕРА усувають болі печінки, нирок, жовчевих каменів, болі гемороїдальні, болі голови, правиці та дишаві.

ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-РА ЛЯУЕРА були нагороджені на лікарських виставах найвищим відзначенням і золотими медалями в Бадені, Берліні, Відні, Парижі, Льондоні та багато інших містах. — Тисячі подяк одержав д-р Ляуер від вилікуваних осіб. Ціна пів пуделка зол. 1,50. Дістати можна в аптеках і аптечних складах.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.